

En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder

Till näringsutskottet

Näringsutskottet beslutade den 19 april 2018 att ge konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder – för ett Sverige som håller ihop (prop. 2017/18:179) och följdmotioner i de delar de rör konstitutionsutskottets beredningsområde.

Konstitutionsutskottet avgränsar sitt yttrande till de två tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i propositionen och de yrkanden i följdmotioner vilka faller inom utskottets beredningsområde.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Våren 2015 behandlade utskottet regeringens proposition Statens stöd till dagspressen (bet. 2014/15:KU12). I propositionen lämnade regeringen förslag till ändringar av några bestämmelser i presstödsförordningen (1990:524) som reglerar driftsstödet till dagstidningar i syfte att anpassa regelverket till de förändrade tekniska och ekonomiska förutsättningar som dagspressen står inför. Därutöver angavs att regeringen avsåg att återkomma med förslag om stödet till storstadstidningar och stödnivåerna för hög- och medelfrekventa dagstidningar. Konstitutionsutskottet föreslog att riksdagen skulle godkänna regeringens förslag. Dessutom föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkänna för regeringen som sin mening vad utskottet anförde om:

- initiativ som syftar till att en ny försöksverksamhet inleds med samdistribution av tidningar och post med möjlighet för fler aktörer än Posten AB att delta (bet. 2014/15:KU12 punkt 4)
- möjligheten att stegvis påbörja processen med att avveckla reklamskatten för dagspressen (bet. 2014/15:KU12 punkt 5)
- att presstödsförordningens giltighetstid bör förlängas t.o.m. den 31 december 2019 under förutsättning att förlängningen godkänns av Europeiska kommissionen (bet. 2014/15:KU12 punkt 6)
- att Presstödskommitténs fyra huvudförslag om samdistribution av tidningar och post, avskaffande av reklamskatten, en ny stödtrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar och ett nytt omställningsstöd, med beaktande av de olika tidsperspektiv som måste anläggas för förslagets genomförande, bör ses som delar av en sammanhållen presstödspolitik och hanteras samordnat (bet. 2014/15:KU12 punkt 7)
- att inom ramen för det befintliga anslaget öka driftsstödet för låg-frekventa dagstidningar (bet. 2014/15:KU12 punkt 8).

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2014/15:195).

I frågan om samdistribution (punkt 4) redovisades det motionsyrkande som kom att bifallas enligt följande (bet. 2014/15:KU12 s. 28):

I kommittémotion 2014/15:3067 yrkar Per Bill m.fl. (M, C, FP, KD) att riksdagen tillkännager för regeringen att den ska ta initiativ till ny försöksverksamhet med samdistribution av tidningar och post med möjlighet för fler aktörer än Posten AB att delta (yrkande 2). Enligt motionärerna bör det bli fråga om såväl försök där Posten AB genomför den samordnade distributionen som försök där tidningsdistributionsföretagen får distributionsansvaret. De anför vidare att försöksverksamheten bör genomföras i nära samråd med dagstidningarna i försöksområdena och att den bör vara så omfattande att det går att dra tydliga slutsatser om möjligheter och utmaningar med samdistribution av morgontidningar och post. Vid behov kan staten använda sin roll som

ägare i Post Nord AB till att verka för att denna försöksverksamhet ska komma till stånd.

Trafikutskottet yttrade sig till konstitutionsutskottet i ärendet och anförde bl.a. att man i likhet med motionärerna ansåg att det är nödvändigt att nya och mer omfattande försök görs med samdistribution. Konstitutionsutskottets ställningstagande formulerades enligt följande (bet. 2014/15:KU12 s. 29 f.):

Utskottet noterar inledningsvis att den försöksverksamhet med samdistribution av tidningar och post som har genomförts har varit begränsad. För att kunna pröva samdistributionens möjligheter till en samordnad utdelning av tidningar och post anser utskottet i likhet med motionärerna och trafikutskottet att det är angeläget och nödvändigt att nya och mer omfattande försök görs. Som motionärerna understryker är det viktigt att även aktörer som är fristående från Posten AB ges möjlighet att delta i en sådan försöksverksamhet eftersom det kan visa sig värdefullt att ha kompletterande aktörer i framtiden om samdistribution blir en mer allmänt förekommande utdelningsmetod. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres om initiativ som syftar till att en ny försöksverksamhet inleds med samdistribution av tidningar och post med möjlighet för fler aktörer än Posten AB att delta. Därmed tillstyrks motion 2014/15:3067 (M, C, FP, KD) yrkande 2.

Regeringen framhåller i propositionen att den aviserade utredningen med uppdrag att se över postlagstiftningen även ska få i uppgift att utreda frågan om samdistribution av tidningar och post. Utskottet vill i detta sammanhang understryka att det är angeläget att denna utredning ges möjlighet att ta del av arbetet med och resultatet av en ny försöksverksamhet med samdistribution av tidningar och post.

Konstitutionsutskottets förslag, som var enigt och som kammaren följde, till riksdagsbeslut var följande (bet. 2014/15:KU12 s. 5):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om initiativ som syftar till att en ny försöksverksamhet inleds med samdistribution av tidningar och post med möjlighet för fler aktörer än Posten AB att delta. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:3067 av Per Bill m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 2.

Regeringens återrapportering i fråga om tillkännagivanden

Nedan följer en redogörelse för regeringens återrapportering i fråga om tillkännagivandena i riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2015/16:75–2017/18:75).

I skrivelse 2015/16:75 redovisades punkt 6 och punkt 8 som slutbehandlade. Punkt 4, 5 och 7 redovisades som ej slutbehandlade. I betänkande 2015/16:KU1 välkomnade utskottet regeringens förslag i budgetpropositionen om höjda stödnivåer för dagstidningar som kommer ut två gånger per vecka och en jämnare stödtrappa för dagstidningar som kommer ut en eller två gånger per vecka (bet. 2015/16:KU1 s. 51). Utskottet konstaterade dock att riksdagens tillkännagivande (punkt 8) om ett ökat driftsstöd för lågfrekventa dagstidningar rör både endags- och tvådagarsstidningar, att regeringens förslag

om en jämnare stödtrappa för endagstidningar i sig inte innebär ett ökat driftsstöd för dessa tidningar och att tillkännagivandet därmed inte är tillgodosett fullt ut (bet. 2015/16:KU1 s. 59 f.). Utskottet ansåg i betänkande 2015/16:KU21 (s. 31–32) fortsatt att utskottets tillkännagivande om ett ökat driftsstöd för lågfrekventa dagstidningar inte var tillgodosett fullt ut och delade därför inte regeringens bedömning som redovisas i skrivelse 2015/16:75 att tillkännagivandet var slutbehandlat. I betänkande 2016/17:KU1 välkomnade utskottet regeringens förslag om höjda stödnivåer för endagstidningar.

I skrivelse 2016/17:75 redovisades punkt 8 som slutbehandlad. Punkt 4, 5 och 7 redovisades fortsatt som ej slutbehandlade. Utskottet delade regeringens bedömning i skrivelse 75 (bet. 2016/17:KU21). I skrivelsen redogörs även för åtgärder som vidtagits när det gäller punkt 7 enligt följande. Förändrade stödnivåer för hög- och medelfrekventa dagstidningar trädde i kraft den 1 januari 2016 genom förordning om ändring i presstödsförordningen (1990:524) (SFS 937). Regeringen har, efter Europeiska kommissionens godkännande, utfärdat förordning (2016:137) om utvecklingsstöd till tryckta allmänna nyhetstidningar den 3 mars 2016. Regeringen har vidare i budgetpropositionen för 2017 (Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6.19) lämnat förslag på sänkt reklamskatt och höjda gränser för återbetalning av skatt och redovisningsskyldighet 2017.

Det kan noteras att regeringen även har föreslagit ett utvidgat innovations- och utvecklingsstöd i prop. 2017/18:154 Journalistik i hela landet som kommer att behandlas i 2017/18:KU43.

I skrivelse 2017/18:75 (s. 259–260) redovisas punkt 5 som slutbehandlad. Punkt 4 och 7 redovisades fortsatt som ej slutbehandlade. Regeringen anför följande under punkt 4 om försöksverksamhet med samdistribution av tidningar och post:

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening vad utskottet anför om initiativ som syftar till att en ny försöksverksamhet inleds med samdistribution av tidningar och post med möjlighet för fler aktörer än Posten AB att delta (bet. 2014/15:KU12, s. 28). Regeringen har den 17 december 2015 uppdragit åt Post- och telestyrelsen att kartlägga förutsättningarna inom det postala regelverket för att genomföra försöksverksamhet med samdistribution av post och tidningar på sådant sätt som riksdagen förordat (N2015/088977/ITP). Post- och telestyrelsen redovisade den 31 mars 2016 att marknaden utvecklats så att samdistribution av post och tidningar på marknadsmässiga grunder sker på fler orter och att myndigheten inte har några verk samma rättsmedel att genomföra försöksverksamhet på sådant sätt som riksdagen förordat (N2016/02494/D). Se redovisningen under punkt 7 om utredningen om en översyn av postlagstiftningen i ett digitalt samhälle. Punkten är inte slutbehandlad.

Regeringen anför följande om punkt 5 om reklamskatten:

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening vad utskottet anför om möjligheten att stegvis påbörja processen med att avveckla reklamskatten för dagspressen. I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor avsnitt 6.25 s. 589 f.) föreslog regeringen att reklamskatten för annons i

periodisk publikation som inte utgör annonsblad, katalog eller program slopas. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2018. Punkten är slutbehandlad.

Regeringen anger följande om punkt 7 om fortsatt behandling av Presstöds-kommitténs fyra huvudförslag:

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att Presstödskommitténs fyra huvudförslag om samdistribution av tidningar och post, avskaffande av reklamskatten, en ny stödrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar och ett nytt omställningsstöd, med beaktande av de olika tidsperspektiv som måste anläggas för förslagens genomförande, bör ses som delar av en sammanhållen presstödspolitik och hanteras samordnat (bet. 2014/15:KU12, s. 36). Regeringen har i budgetpropositionen för 2018 (Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor, avsnitt 6.25) föreslagit att reklamskatten för annons i periodisk publikation som inte utgör annonsblad, katalog eller program slopas. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2018. Se redovisning under punkt 5. Utredningen om en översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle (N 2015:06) som bl.a. har haft till uppgift att utreda effekterna av samdistribution av post och tidningar och hur det skulle påverka möjligheterna för marknadstillträde och effektiv konkurrens har i april 2016 lämnat delbetänkandet Som ett brev på posten – Postbefordran och pristak i ett digitaliserat samhälle (SOU 2016:27) och i september 2016 slutbetänkande. Till sista utposten – En översyn av postlagstiftningen i ett digitaliserat samhälle (SOU 2016:54). Utredningens förslag låg till grund för regeringens beslut den 12 oktober 2017 om förordning om en ändring av postförordningen (2010:1049) (SFS 918), som innebär att den samhällsomfattande posttjänstens befodringskrav för brev med normalporto ändras från övernattbefordran till tvådagarsbefordran, samt för proposition 2017/18:41 Ändringar i postlagen som regeringen beslutade den 9 november 2017. Övergången till tvådagarsbefordran kan underlätta samdistribution av post och tidningar. Propositionen innehåller inga förslag om samdistribution. Punkten är inte slutbehandlad.

Propositionen

I propositionen (2017/18:179 s. 72) redovisas två tillkännagivanden (bet. 2014/15:KU12 punkt 4 och 7) som slutbehandlade av regeringen. Regeringen anför följande i propositionen.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att det, för att kunna pröva samdistributionens möjligheter, är angeläget och nödvändigt att nya och mer omfattande försök till en samordnad utdelning av tidningar och post görs och att det är viktigt att även aktörer som är fristående från PostNord AB ges möjlighet att delta i en sådan försöksverksamhet samt att Presstödskommitténs fyra huvudförslag, däribland förslag om samdistribution av tidningar och post, med beaktande av de olika tidsperspektiv som måste anläggas för förslagens genomförande, bör ses som delar av en sammanhållen presstödspolitik och hanteras samordnat (bet. 2014/15:KU12 punkt 4 och 7, rskr. 2014/15:195). Den 17 december 2015 uppdrog regeringen åt Post- och telestyrelsen att kartlägga förutsättningarna inom det postala regelverket för att genomföra försöksverksamhet på sådant sätt som riksdagen förordat. Post- och telestyrelsen

redovisade den 31 mars 2016 att marknaden utvecklats så att samdistribution av post och tidningar på marknadsmässiga grunder sker på fler orter samt att myndigheten inte har några verk samma rättsmedel att genomföra försöksverksamhet på sådant sätt som riksdagen förordat (dnr N2015/08897/ITP och N2016/02494/D). Presstödskommitténs övriga tre huvudförslag i punkt 7, avskaffande av reklamskatten, en ny stödtrappa för hög- och medelfrekventa dagstidningar och ett nytt omställningsstöd, har tagits omhand (skr. 2017/18:75). Regeringens beslut om en övergång från övernattbefordran till tvådagarsbefordran kan underlätta samdistribution av post och tidningar. Regeringen anser i och med dessa åtgärder att tillkännagivandena är slutbehandlade.

Motionerna

I följdmotioner till proposition 2017/18:179 finns följande yrkanden inom konstitutionsutskottets beredningsområde.

I kommittémotion 2017/18:4106 av Lars Hjälmared m.fl. (M, C, L, KD) begärs i yrkande 5 ett tillkännagivande om att ställa krav på att alla myndigheter sätter en tydlig tidsgräns för handläggningstider. Motionärerna menar att långa handläggningstider kan vara såväl ett konkurrenskraftsproblem som en tröskel för företag att starta eller växa. I yrkande 11 begärs ett tillkännagivande om att minska regelkrånglet och stärka äganderätten i syfte att öka konkurrenskraften inom de gröna näringarna. Motionärerna menar att skogsägares äganderätt är en viktig del i att de kan ta det ansvar för att skydda värdefulla miljöer som också förväntas av dem.

I kommittémotion 2017/18:4097 av Josef Fransson m.fl. (SD) begärs i yrkande 7 ett tillkännagivande om äganderätten. Motionärerna menar att markägares rätt till rättslig prövning och ekonomisk ersättning vid restriktioner och begränsningar vid brukande av mark måste säkerställas. Den som tvingas avstå sin egendom eller inskränks i sitt brukande ska vara tillförsäkrad full ersättning för förlusten.

I kommittémotion 2017/18:4116 av Kristina Yngwe m.fl. (C) begärs i yrkande 14 ett tillkännagivande om att decentralisera ansvar och arbetsuppgifter på statlig nivå till folkvalda i regionala parlament. Motionärerna vill utreda vilka nya områden som kan flyttas från staten till de folkvalda på regional nivå. Områden som kan vara lämpliga att decentralisera är, enligt motionärerna, exempelvis ansvaret för regional tillväxt genom beslutanderätt över tillväxtfrågor och EU-program, en större andel av anslagen för infrastruktur och regional översiktsplanering, verktyg att arbeta med frågor som kompetensförsörjning, integrationsåtgärder och innovationsfrågor, delegation av uppgifter som har stor betydelse för utvecklingen av näringslivet utanför städerna samt möjlighet att stärka det regionala miljöarbetet genom att regionerna kan hantera anslag för miljöåtgärder som t.ex. sanering av mark och medel för skydd av natur. I yrkande 25 begärs ett tillkännagivande om att stärka ägande- och brukanderätten. Motionärerna menar att tvingande avsättning av skyddsvärd mark eller vatten inte ska ske om ersättning inte kan betalas ut vid intrångstillfället. Ersättningsmodeller och nationella riktlinjer

för tvingande avsättning av jordbruks- och skogsmark samt bildande av vattenskyddsområden behöver ses över och förtydligas. Äganderätten bör också stärkas i instruktionerna till relevanta myndigheter.

Kompletterande uppgifter

Handläggningstider hos myndigheter

Riksdagen riktade våren 2005 ett tillkännagivande till regeringen (bet. 2004/05:KU14 res. 4, rskr. 2004/05:153). Förslaget om tillkännagivandet fanns i en reservation (M, FP, KD, C, MP) och innebar att riksdagen gav regeringen till känna att den borde lägga fram förslag till åtgärder i fråga om myndigheters handläggningstider och dröjsmål.

Frågan om handläggningstider och dröjsmål hos myndigheter har därefter behandlats av utskottet vid flera tillfällen, t.ex. i samband med beredningen av regeringens proposition 2016/17:180 En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag. Utskottet konstaterade då (bet. 2017/18:KU2 s. 18) att det i förslaget till en ny förvaltningslag finns bestämmelser om särskilda förfaranden när ett ärende som inletts av en enskild part handläggs långsamt. Mot bakgrund av detta fick motionsyrkandena anses vara tillgodosedda. Motionerna avstyrktes därför. Utskottet ansåg även, i likhet med regeringen, att riksdagsskrivelsen med anledning av tillkännagivandet i betänkande 2004/05:KU14 var slutbehandlad. I betänkandet fanns ett särskilt yttrande (C).

I betänkande 2017/18:KU37 behandlades ett antal motionsyrkanden (mot. 2017/18:1988, mot. 2017/18:2907 och mot. 2017/18:3497) om kortare handläggningstider. Utskottet menade i sitt ställningstagande att en ny förvaltningslag träder i kraft den 1 juli 2018. I den nya lagen finns bestämmelser om särskilda förfaranden när ett ärende som inletts av en enskild part handläggs långsamt. Utskottet fann mot denna bakgrund inte skäl att ta något initiativ i frågan och avstyrkte motionsyrkandena. I betänkandet fanns ingen reservation.

Näringsutskottets tillkännagivande (bet. 2016/17:NU12 punkt 8, rskr. 2016/17:192) om en tydlig tidsgräns för myndigheters handläggningstider redovisades i skrivelse 2017/18:75 som ej slutbehandlat. Regeringen redovisade att den uppdrog åt Tillväxtverket den 20 juli 2017 att ta fram ett kunskapsunderlag som visar hur myndigheternas handläggningsprocesser påverkar företagets konkurrenskraft och utveckling samt ge förslag på vilka åtgärder och metoder som är effektiva och ändamålsenliga för att korta handläggningstiderna. Uppdraget slutredovisades den 28 februari 2018. Ärendet bereds vidare. Under våren 2018 beslutade Näringsutskottet om ett likalydande tillkännagivande (bet. 2017/18:NU12 punkt 12, rskr. 2017/18:238).

Äganderätten till fast egendom

Motioner om ett stärkt rättsligt skydd för äganderätten till fast egendom har tidigare behandlats av civilutskottet, senast våren 2016 (bet. 2015/16:CU15)

och dessförinnan våren 2014 (bet. 2013/14:CU18). Våren 2014 uttalade civilutskottet att hänvisningar till expropriationslagens ersättningsregler finns i bl.a. fastighetsbildningslagen. Ersättningsreglerna hade relativt nyligen ändrats, och ett utredningsförslag om ytterligare ändringar av dem bereddes inom Regeringskansliet. Både de genomförda och de föreslagna ändringarna av ersättningsbestämmelserna skulle enligt civilutskottet innebära ett stärkande av äganderätten. Utskottet ansåg att det saknades anledning att på grundval av motionen överväga andra typer av regelförändringar med detta syfte. Motionen avstyrktes, och riksdagen följde utskottet. Våren 2016 stod civilutskottet fast vid sin tidigare redovisade uppfattning och avstyrkte motionen; riksdagen följde utskottet.

I betänkande 2017/18:KU34 behandlade utskottet ett motionsyrkande (mot. 2016/17:1183) om att stärka det rättsliga skyddet för äganderätten. Utskottet såg inte skäl att föreslå ett tillkännagivande om att stärka det rättsliga skyddet för äganderätten till fast egendom och avstyrkte därmed motionen.

Regionalisering

Motionsyrkanden om lokal förankring av beslut om regioner, avskaffandet av länsstyrelser och en överföring av statliga uppgifter till lokala och regionala organ behandlades av utskottet i betänkande 2016/17:KU17 (s. 30 f.). När det gäller frågan om behovet av ett folkligt stöd för beslut om regionalisering konstaterade utskottet att riksdagen under riksmötet 2015/16 genom ett tillkännagivande uppmanat regeringen att återkomma med förslag på bestämmelser med en sådan innebörd. Motionsyrkandena avstyrktes. Övriga yrkanden om regionalisering avstyrktes med hänvisning till att beredningen av Indelningskommitténs delbetänkande och kommitténs fortsatta utredningsarbete inte borde föregripas. Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverade sig i fråga om vissa motionsyrkanden.

I betänkande 2017/18:KU33 behandlade utskottet bl.a. motioner om en regionaliseringsprocess där fler ansvarsområden decentraliseras från staten till regionerna. Utskottet noterade i sitt ställningstagande det arbete som pågår och fann inte skäl att ta några initiativ med anledning av motionerna 2017/18:2345 yrkandena 1 och 2 eller 2017/18:3855 yrkande 24 om en överföring av ansvaret för vissa statliga uppgifter från länsstyrelserna till andra statliga, lokala eller regionala myndigheter eller regioner med valda församlingar. Motionerna avstyrktes således. I betänkandet fanns en reservation (C).

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterade i sitt betänkande En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag (prop. 2016/17:180, bet. 2017/18:KU2, rskr. 2017/18:2) de framsteg som gjordes i arbetet med den nya förvaltningslagen, bl.a. det nya rättsmedel mot långsam handläggning som träder i kraft den 1 juli 2018. Samtidigt vill utskottet framhålla vikten av att fortsätta ansträngningar görs för att hålla myndigheters handläggningstider så korta som möjligt. Utskottet noterar

att riksdagen redan har beslutat om två tillkännagivanden som inte är slutbehandlade (bet. 2016/17:NU12 punkt 8 och bet. 2017/18:NU12 punkt 12). Från de utgångspunkter som konstitutionsutskottet har att beakta finns det inte skäl att föreslå något ytterligare tillkännagivande i denna fråga, varför motionsyrkandet bör avstyrkas.

När det gäller äganderätt vill utskottet påminna om sitt aktuella ställningstagande att inte föreslå ett tillkännagivande om att stärka det rättsliga skyddet för äganderätten till fast egendom. Motionerna bör avstyrkas.

Också när det gäller regionalisering anser utskottet att motionen bör avstyrkas, med hänvisning till tidigare ställningstagande.

Utskottet vill vidare ta upp tillkännagivandet om samdistribution som redovisats ovan (bet. 2014/15:KU12 punkt 4). Samdistribution tas även upp i tillkännagivandet om fyra huvudförslag i Presstödskommittén (bet. 2014/15:KU12 punkt 7). Regeringen anför i propositionen, som lämnades till riksdagen den 19 mars 2018, att tillkännagivandena är slutbehandlade i och med de åtgärder som redovisas. I skrivelse 2017/18:75, som lämnades till riksdagen den 13 mars 2018, anges att tillkännagivandena inte är slutbehandlade. Några ytterligare åtgärder redovisas dock inte i propositionen jämfört med skrivelse 75. Det står naturligtvis regeringen fritt att göra en ny bedömning, men det hade varit önskvärt att det hade framgått varför regeringen gör en ny bedömning i propositionen.

I sak vill utskottet ta upp att utskottet i tillkännagivandet om samdistribution ansåg det angeläget och nödvändigt att nya och mer omfattande försök med samdistribution görs. Regeringen hänvisar till ett regeringsuppdrag till Post- och telestyrelsen. Post- och telestyrelsen redovisade i mars 2016 att marknaden utvecklats så att samdistribution av post och tidningar på marknadsmässiga grunder sker på fler orter samt att myndigheten inte har några verksamma rättsmedel att genomföra försöksverksamhet på sådant sätt som riksdagen förordat. Vidare anförs att regeringens beslut om en övergång från övernattbefordran till tvådagarsbefordran kan underlätta samdistribution av post och tidningar.

Mot bakgrund av utskottets önskan i tillkännagivandet om nya och mer omfattande försök med samdistribution skulle regeringens åtgärder ha kunnat vara mer vittgående. Regeringen hade mycket väl kunnat överväga olika alternativa vägar framåt för att inleda försöksverksamhet med samdistribution, däribland att använda sin roll som ägare i Postnord AB. Utskottet anser att regeringen bör undersöka alternativa vägar och därefter redovisa ytterligare åtgärder rörande samdistribution.

Tilkännagivandet om hantering av presstödskommitténs förslag (bet. 2014/15:KU12 punkt 7) har i en av fyra delar nära anknytning till tillkännagivandet om samdistribution. Tilkännagivandet om presstödskommittén gällde hanteringen av förslagen och utskottet har inga invändningar mot att tillkännagivandet anses som slutbehandlat.

Stockholm den 14 maj 2018

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Annicka Engblom (M), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Marta Obminska (M), Jonas Gunnarsson (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Dag Klackenbergh (M), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S) och Ida Karkiainen (S).

Avvikande meningar

1. En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder (M, C, L, KD)

Andreas Norlén (M), Annicka Engblom (M), Marta Obminska (M), Per-Ingvar Johnsson (C), Dag Klackenberg (M), Tina Acketoft (L) och Tuve Skånberg (KD) anför:

Vi ser med oro på hur synen på äganderätten förändrats inom politik och i myndighetsutövande. För oss i Alliansen är äganderätten en grundmurad rättighet och en vägledande princip. Ägande, ansvar och befogenheter går hand i hand. Det man äger vårdar man också. Därför anser vi att den svenska skogen även i fortsättningen bör vårdas enligt principen ”frihet under ansvar”. Att värna skogsägares äganderätt är en viktig del i att skogsägarna kan ta det ansvar för att skydda värdefulla miljöer som också förväntas av dem.

Mot denna bakgrund anser vi att kommittémotion 2017/18:4106 yrkande 11 bör tillstyrkas.

2. En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder (SD)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Det enskilda ägandet möjliggör frihet och självbestämmande som är nödvändigt i ett demokratiskt samhälle, men vi ser nu hur detta självbestämmande alltmer inskränks från miljöaktivistiska myndigheter och organisationer. Markägares rätt till rättslig prövning och ekonomisk ersättning vid restriktioner och begränsningar vid brukande av mark måste säkerställas. Den som tvingas avstå sin egendom eller inskränks i sitt brukande ska vara tillförsäkrad full ersättning för förlusten.

Mot denna bakgrund anser vi att kommittémotion 2017/18:4097 yrkande 7 bör tillstyrkas.

3. En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder (C)

Per-Ingvar Johnsson (C) anför:

Centerpartiet har länge arbetat för att flytta makt och inflytande närmare människor. En viktig förutsättning är att makt och inflytande flyttas från staten till de folkvalda regionala självstyrelseorganen. Centerpartiet vill därför utreda vilka nya områden som flyttas till de folkvalda på regional nivå. Områden som

kan vara lämpliga att decentralisera till folkvalda organ är exempelvis ansvaret för regional tillväxt genom beslutanderätt över tillväxtfrågor och EU-program, en större andel av anslagen för infrastruktur och regional översiktsplanering, verktyg att arbeta med frågor som kompetensförsörjning, integrationsåtgärder och innovationsfrågor, delegation av uppgifter som har stor betydelse för utvecklingen av näringslivet utanför städerna samt att stärka det regionala miljöarbetet genom att regionerna kan hantera anslag för miljöåtgärder som t.ex. sanering av mark och medel för skydd av natur.

Ägande, ansvar och befogenheter går hand i hand. Det man äger förvaltar och vårdar man också. För Centerpartiet är äganderätten en grundmurad rättighet och en vägledande princip. Engagerade markägare och brukare är det långsiktigt mest hållbara sättet att vårda vår natur. Naturvården förutsätter att både ägande- och brukanderätten värnas och en balans mellan bevarande och brukande. Det är ofta i den betade hagen, den i generationer skötta skogen och ängen där gräset slås som de största naturvärdena och den största biologiska mångfalden finns. Därför ska tvingande avsättning av skyddsvärd mark eller vatten inte ske om ersättning inte kan betalas ut vid intrångstillfället. Ersättningsmodeller och nationella riktlinjer för tvingande avsättning av jordbruks- och skogsmark samt bildande av vattenskyddsområden behöver ses över och förtydligas. Äganderätten och brukanderätten bör också stärkas i instruktionerna till relevanta myndigheter.

Mot denna bakgrund anser jag att kommittémotion 2017/18:4116 yrkande 14 och 25 bör tillstyrkas.